

BÖLÜM 35 — Fabrikada Kadın Çalışan: Analık, Gece Vardiyası ve Koşullar

Konu: Kadın Çalışanlara İlişkin Yükümlülükler ve Uygulama

Bu derste kazanacağınız: Yasal yükümlülükleri bilir; işe dönüşü yönetir; kadın istihdamını artıran somut düzenlemeleri kurar.

Bu bölümün özü

- İK Sırrı:** Doğum sonrası ayrılmaların büyük bölümü, izin bitiminde değil **dönüşten sonraki ilk üç ayda** gerçekleşir. Sebep genellikle çocuk bakımı ile vardiya düzeninin çakışması ve dönüşte rolün belirsiz kalmasıdır. Bu üç ayı planlayan işletmeler, deneyimli çalışanlarını kaybetmez.
- İK Sırrı:** Bu listedeki her maddeyi bir "sosyal sorumluluk" başlığı olarak sunarsanız bütçe alamazsınız. **İş gücü havuzu** olarak sunarsanız alırsınız: "Bu düzenlemelerle aday havuzumuz iki katına çıkıyor; şu an aday bulamadığımız pozisyonlar için tek yapısal çözüm bu."

Kırmızı çizgiler

- İşe alımda gebelik, evlilik ve çocuk planı sorulması. Bu, eşit davranma ilkesine aykırıdır ve uygulamada en sık yapılan hatalardan biridir.

Çalışma tabloları

Başlık	Ne düzenler
Analık izni	Doğum öncesi ve sonrası izin süreleri
Süt izni	Çocuğun belirli yaşına kadar günlük izin
Çalışma süresi ve gece	Kadın çalışanların gece postalarında çalıştırılma koşulları
Sağlık koşulları	Gebelik ve emzirme döneminde uygun işte çalıştırma
İşyeri imkânları	Çalışan sayısına bağlı olarak emzirme odası / çocuk bakım yükümlülüğü
Eşit davranma	İşe alım, ücret ve terfide ayırım yasağı

Düzenleme	Etkisi
Ayrı ve yeterli soyunma-duş alanı	Katılımın ön şartı
Uygun bedende koruyucu donanım	Güvenlik ve saygı
Servis güzergâhı ve saat düzenlemesi	Ulaşım engelinin kalkması
Vardiya tercihinde esneklik	Bakım sorumluluğuyla uyum
Emzirme odası / bakım desteği	Dönüş oranını yükseltir
Aydınlatma ve güvenli giriş-çıkış	Gece vardiyası için gerekli
Şikâyet kanalı ve taciz politikası	Güvenli çalışma ortamı

Kuracağınız cümleler

"Şu pozisyonlarda altı aydır aday bulamıyoruz. Aday havuzumuzu genişletmenin yapısal yolu var: soyunma alanı, servis güzergâhı ve donanım bedenleri. Bunlar tamamlandığında aynı ilana gelen başvuru sayısı değişecek. Maliyeti şu, ölçümü şu."

Ödev — yarın sabah 09:00, 15 dakika

İşyerinizde soyunma-duş alanını, tuvaletleri ve servis güzergâhını **kadın çalışan gözüyle** yürüyerek dolaşın. Gördüğünüz her eksik, kapalı bir aday havuzudur.

Notlarım

